

Květnové dny roku 1945 v Rozdělově (I.)

Napsal uživatel Administrator

Úterý, 28 Duben 2020 13:33 - Aktualizováno Středa, 06 Květen 2020 20:37

Část první – Rozdělovský Revoluční národní výbor a škola plná vojska SA

Rozdělováci chodí často okolo pomníku před školou a před pamětní deskou se jmény dvou obětí ze dne 7. 5. 1945 – Jaroslava Hůrky a Rogera Houdka, ale jen málokdo tuší, jak květnové dny v Rozdělově probíhaly. Možná, že jsou napsány podrobnější studie, ale my jsme použili zápisy z rozdělovské pamětnice od kronikáře a autora stále cenné monografie o Rozdělovu (1934) Františka Záleského. V době květnových událostí působil jako duchovní v Rozdělově [P. Jaroslav Tománek](#)

(* 1913, † 1994 v emigraci – USA), tragická událost 7. května 1945 se odehrála poblíž kostela.

V pražské katedrále si 75. výročí konce II. světové války připomene kardinál Dominik Duka, a to 5. května. Rozdělovská farnost se k oslavám připojí, a proto je snad dobré oživit, jak události v Rozdělově probíhaly.

Květnové dny roku 1945 v Rozdělově (I.)

Napsal uživatel Administrator

Úterý, 28 Duben 2020 13:33 - Aktualizováno Středa, 06 Květen 2020 20:37

Celková vojenská situace, která směřovala k porážce nacistického Německa, logicky vedla k aktivizaci odboje ve společnosti a také k postupnému ustanovení revolučních národních výborů (RNV); ten v Rozdělově poprvé zasedl v hostinci U Šápka dne 27. dubna 1945. Rozhodující úlohu zde hrál podle všeho koncentráčník Václav Miler (viz ulice Václava Milera) a s ním další Antonín Tupý a František Král. Poměry v Rozdělově podstatně ztěžoval fakt, že školu obsadilo na 950 plně vyzbrojených mužů SA Feldherrnhalle, proto bylo třeba nejvyšší opatrnosti. V této vyhraněné době RNV získával řadu informací z pošty naproti škole, kde fungovala i stálá noční služba a úředník Antonín Kott ovládal perfektně němčinu. Dne 4. května zaznamenal Antonín Tupý ze zahraničního rozhlasu výzvu k zahájení akce. RNV sídlila v rozdělovském hasičském domě, kde byla také policejní strážnice s telefonem. Odtud byl vydán příkaz, aby si důstojníci oblékli uniformy a všichni občané, kteří mají zbraně, se dostavili do hostince Na Kovárně; rovněž byly postaveny na silnicích hlídky. Podle Záleského se rozdělovský RNV stal hlavním hybatelem počátků květnové revoluce na Kladně.

Situace se však komplikovala. Německý velitel vojska SA Feldherrnhalle v rozdělovské škole, když viděl, že se lidé srocují a vyvěšují vlajky, se cítil ohrožen a dal před školu postavit těžký kulomet s obsluhou. To vyvolalo velké obavy a vedlo k odvážným jednáním Václava Milera a velitele policie Šebánka s vedením vojenské posádky ve škole. Parlamentáře přijal službu konající poručík SA a po vysvětlení celé záležitosti se prý usmál, ocenil jejich odvalu s tím, že jak poznamenal Záleský, sahají jejich požadavky příliš daleko, neboť posádka je stále podřízena německému velení. Měl však dobrou vůli, byl si vědom celkového bezvýchodného stavu a dal kulomet odstranit. Tím se zabránilo vážnému incidentu, který by pro Rozdělov dopadl tragicky. Silnice byla na základě rozhodnutí NRV v obou směrech uzavřena, ale i tak se němečtí vojáci, které navíc posílily další jednotky z Vrapic, stále cítili ohroženi. To vedlo k neomaleným prohlídkám bytů řídicího učitele a školníka v sousedních domech, zda neskrývají zbraně. Okolnosti se navíc vyhroutily incidentem, když byl jeden z německých poddůstojníků, který jel na motocyklu, zajat a předán četnictvu v Kamenných Žehrovicích. František Záleský píše, že velitel německé posádky tehdy pohrozil vypálením Rozdělova a střelbou z kulometů. Naštěstí se podařilo německou hlídku po složitých jednáních propustit a spor byl pro tuto chvíli urovnán. Byl to skutečně kritický den, když si uvědomíme, že téměř nikdo v Rozdělově nevládnul žádnou zbraň. Ale jak je získat? Nakonec se místní řezník Kutchan, který měl malý nákladní automobil, 5. května rozhodl, že zajede do pohraničí pro zbraně, přidal se k němu několik nadšených Rozdělováků; nevrátili se však do večera, ale přijeli až druhý den ve večerních hodinách se zbraněmi, kterými je údajně zásobila ruská armáda. Rozdělov si skutečně vydechl, když 6. května večer německá posádka opustila školu a odpochovala směrem ke Kamenným Žehrovicím... Ve škole zanechala spoušť a dokonce i odjištěné granáty v kamnech, naštěstí k žádné tragedii nedošlo. Bylo tu však stále nebezpečí ... kladenská posádka německých vojáků o síle tisíce mužů.

Květnové dny roku 1945 v Rozdělově (I.)

Napsal uživatel Administrator

Úterý, 28 Duben 2020 13:33 - Aktualizováno Středa, 06 Květen 2020 20:37

Mapa Rozdělova kolem r. 1942

